KAFİRE KAFİR DEMEYEN KAFİRDİR KAİDESİ (SİLSİLE TEKFİR MESELESİ)

Tevhidin Hakikati

Bismillahirrahmanirrahim

İmam Ebu Hanife (rh.a)'a nisbet edilen (v. 150) "Fıkh'ul Ebsat" adlı risalesinde şöyle denilmektedir:

"Ben kafiri kafir olarak bilmem diyen kişi aynı onun gibidir (yani kafirdir)"

Ebu'l Huseyn el-Malati el-Askalani eş-Şafii(rh.a) (v. 377) "et-Tenbih ve'r Redd" adlı eserinde şöyle demiştir:

"Kafir(in küfrü) hakkında şüphe edenin kafir olacağı hakkında bütün kıble ehli arasında bir ihtilaf yoktur. Çünkü küfür hakkında şüphe eden kişinin imanı yoktur, zira bu kimse imanı küfürden ayırd edemiyor, imanla küfrün farkını bilmiyor demektir."

Şeyhulislam Muhammed bin Abdilvehhab (rh.a) ise İslam'dan çıkmaya sebeb olan meselelerle alakalı yazmış olduğu "Nevakiz'ul İslam" adlı risalesinin üçüncü maddesinde şöyle demektedir:

"Kim, müşrikleri tekfir etmez veya onların küfründe şüphe eder, ya da onların görüşlerini doğru kabul ederse icma ile kafir olur" (Ed-Durar'us Seniyye, 10/91 ayrıca "icma ile..." ibaresi olmaksızın aynı eser 2/361)

Bunlar, bu "Kafiri tekfir etmeyen kafirdir" kaidesini genel manada zikreden alimlerin sözleridir. Bu kaideyi zikreden Ebu Hanife, tabiinden olup dolayısıyla selef asrında yaşamıştır. El-Malati selefe yakın bir dönemde yaşamıştır. Şeyh Muhammed ise müteahhirun ulemasındandır. Her biri ayrı devirlerde yaşayan bu üç alimin bu kaideyi zikretmiş olmaları, bu kaidenin selefiyle halefiyle İslam ümmeti arasında ma'ruf ve meşhur bir kaide olduğunu gösterir.Ayrıca el-Malati ehli kıble arasında kafirin küfründe şüphe edenin kafir olacağı hususunda ihtilaf olmadığını söylerken, Muhammed bin Abdilvehhab (rh.a) da açıkça icmayı zikretmektedir. Dolayısıyla İslam ümmeti kafirleri ve müşrikleri tekfir etmeyenin küfründe icma etmiştir ve dolayısıyla bu İslam dininden zaruri olarak bilinen açık meselelerden birisidir.

Bu alimler kafiri tekfir etmeyenin kafir olduğunu söylerken bu hususta herhangi bir ayrım yapmamışlardır. Bu sebeble küfrü açık olan herkes hakkında hangi dine mensubiyet iddia ederse etsin bu kaide uygulanır. Bazılarının iddia ettiği gibi bu kaide sadece Yahudi, Hristiyan gibi asli kafirlerle alakalı değildir, böyle bir ayrımın delili de yoktur. Bu üç nakil hakkında ilerde daha tafsilatlı açıklama yapılacaktır.

Bu risalede inşallah, günümüzde çokça tartışılan ve tıpkı diğer akidevi meselelerde olduğu gibi insanların genelde ifrat ve tefrit içerisinde oldukları, vasat bir yol takip edenlerin azınlıkta olduğu bir konu olan sözkonusu "Kafiri tekfir etmeyen kafirdir" kaidesini ele alacağız. Bu konu bazı çevrelerde silsile tekfir, tekfirde teselsül, zincir tekfir gibi isimlerle de anılmaktadır. Bu kaide etrafında günümüzde yoğun bir tartışma yürütülmektedir. Bu hususta sık tartışılan konuları hatırlatacak olursak:

- *Bu kaide, bazı alimlerin kendi şahsi içtihadlarıyla tesbit ettikleri bir usul mudur, yoksa İslam ümmetinin icma ettiği ve gerek Kur'an'dan gerekse Sünnetten delillere dayalı olan kat'i bir hüküm müdür? Eğer böyle ise bu kaidenin dayandığı deliller ve de illetler nelerdir?*

- *Bu kaide, vakıada uygulanmış mıdır; yani bu kaideye dayalı olarak tekfir edilen herhangi bir muayyen şahıs var mıdır; yoksa bu kaide alimler tarafından sadece insanları bazı küfür ve bidatlerden sakındırmak amacıyla yani "tağliz" babından söylenmiş bir söz müdür?*

- *Bu kaide bütün kafirler için geçerli midir, yoksa sadece Yahudi, Hristiyan vb İslam'a bağlı olmayan asli kafirleri tekfir etmeyenler için mi uygulanır? Veyahut da asli kafirleri tekfir etmeyenler için mutlak olarak uygulanır, İslama intisab ettiği halde küfür işleyenler için mukayyed olarak yani şartlar ve engeller kalktıktan sonra uygulanabilir denebilir mi? Müslüman olduğunu iddia eden kafirleri tekfir etmeyenlerin cehalet ve te'villeri mazeret kabul edilir mi?*

- *Kafirleri tekfir etmek ve onlara kafir demeyenleri tekfir etmek gibi meseleler dinin aslından mıdır*

yoksa diğer füru meseleler gibi hüccetle bilinen konular mıdır? Yani bir kişi şirkten beri olduğu halde müşrikleri tekfir etmenin gerektiğini bilmese müslüman sayılır mı, bu husustaki cehaleti özür kabul edilir mi yoksa bu böyle bir kimse İslama hiç girmemiş mi sayılır?

- *Bu kaide küfür olarak tesbit edilen her fiil için, keza kafir olduğu tesbit edilen her muayyen şahıs için uygulanır mı? Eğer bu kaide mutlak olarak her meselede uygulanacaksa alimlerin namazın terki gibi amellerin küfür oluşunda ihtilaf etmelerini, keza Haccac gibi muayyen şahısların tekfirinde ihtilaf etmelerini nasıl açıklayacağız? Mesela namazı terk eden kişi kafir olur, diyen alimler kafir olmaz diyen alimleri neden tekfir etmemiştir? Kısacası bu kaide hangi konularda uygulanır, hangi konularda uygulanmaz?*

- *Kafire kafir demeyen kafirdir kaidesi sadece tekfirde şüphe eden birinci kişi için mi uygulanır, yoksa kafirleri tekfir etmeyen kişi hakkında duraklayan ikinci kişi, keza onun hakkında şüphe eden üçüncü kişi ilh... sonsuza kadar giden bir silsile tekfir sözkonusu mudur?*

Bu kaide hakkındaki münakaşalar, bu saydığımız meseleler ve benzerleri etrafında sürüp gitmektedir. Kimileri bu kaideyi kullanılması gereken yerlerde kullanmayarak tefrite düşerken kimisi de yerli yersiz her yerde kullanarak ifrata düşmektedir. Yeri gelmişken şunu da belirtelim: Günümüzde sıkça kullanılan silsilenin üçüncü kişisi, silsile tekfir vb kavramlar aslında selefin ıstılahında olmayan lafızlardır. Nasıl ki Kur'an mahluk mudur, Allah'ın sıfatları zatının aynı mıdır gayrı mıdır, gibi meseleler selefin nezdinde tartışılmayan meseleler ise aynı şekilde kafiri tekfir etmeyen kafirdir, onu tekfir etmeyen kafir midir, bu silsile sonsuza kadar gider mi şeklindeki tartışmalar da selefin yabancısı olduğu mevzulardır. Halk'ul Kuran gibi konular ilk tartışılmaya başlandığında seleften bir çoğu bu soruya Kuran mahluk değildir şeklinde cevap vermeyi dahi bidat addettiler.

Fakat ne zaman ki bu mevzular etrafında münakaşalar çoğaldı, alimler de zaruretten ötürü bu meselelere girip yerine göre kelamcıların ortaya attığı ıstılahları kullanıp bidat ehline cevap verdiler. Ali (ra)'a ve başkalarına atfedilen bir söz vardır:

Aliyy'ul Kari'nin Mirkat'ul Mefatih adlı eserinde dediği gibi bunun izahı şudur : "Yani icmali, özlü olarak (anlatıldığında meseleleri) anlamadıkları için meselelerin çoğalmasına sebeb oldular. Allahu a'lem."

İşte bizim tartıştığımız çoğu mesele de böyledir. Eğer cahil meselelerin tafsilatına girmeyi iyi niyetle taleb ederse yerine göre faydalı olur. Ama günümüzde yapıldığı gibi (müşriklerden beraet gibi) şeri mükellefiyetleri gevşetmek için ve de cedel için, hakka tabi olmamak için yapılırsa işte bu, dindeki zararların en büyüğüdür. Bu çalışmada ele aldığımız "Kafiri tekfir etmeyen kafirdir" kaidesi etrafında yürütülen tartışmaların birçoğunda da aynı şekilde hakkı arama gayesinden ziyade, insanların içinde bulundukları batılları meşrulaştırma, bazı kişi ve kuruluşları tekfir etmekten kurtulma bahanesi gibi etkenler göze çarpmaktadır. Yoksa bu kaidenin kendisinde bir kapalılık sözkonusu değildir. Ancak insanlar cehaletten veya art niyetten ötürü bu gayet basit ve anlaşılır olan bu kaideyi çekip uzatmışlar ve böylece İslam'ın en açık kaidelerinden birisi iken insanlar nezdinde en girift, anlaşılması en zor meselelerden bir tanesi haline gelmiştir. İşte bu risaledeki hedefimiz tevhid akidesinin en temel esaslarından birisi olan müşrikleri tekfir etmenin farziyeti ve bunu yerine getirmeyenin "la ilahe illallah" kelime-i tevhidini yerine getirmemiş olduğu hakikatinin üstündeki şek ve şüphe bulutlarını gücümüz nisbetinde dağıtmaktır. Bu hususta yardım istenecek yegane merci' Allah azze ve celle'dir.

1. BÖLÜM: "KAFİRİ VEYA MÜŞRİĞİ TEKFİR ETMEYEN KAFİRDİR" SÖZÜ NE ANLAMA GELİR VE HANGİ MESELELERDE TATBİK EDİLİR?

Günümüzde en büyük hastalıklardan birisi, dini cedel amaçlı olarak öğrenmektir. Bundan dolayı şu "silsile tekfir"adı verilen mevzuyu tartışan ve bu hususta ileri geri konuşan öyle kimseler görüyoruz ki meselenin asıl candamarını teşkil eden kavramların içeriğinden habersiz olarak tartışmaktalar. O kadar ki kafiri veya müşriği tekfir etmeyen kafirdir veya değildir, şeklinde münakaşalarda bulunan bazı kimselere küfür veya şirk ne demektir ya da kafir veya müşrik kime denir, diye soru yönelttiğimizde birtakım yuvarlak sözlerin haricinde şeriat nezdinde geçerli bir tanım

getirmekten dahi aciz kaldıklarını esefle müşahede etmekteyiz. Halbuki İslam nezdinde kafir ve müşrik kavramlarının ne anlama geldiğini –ihlaslı bir şekilde-sahih kaynaklardan öğrenmeye çalışsalardı bu tip konularda düştükleri hatalara Allahın izni ile düşmeyeceklerdi. Bu bakımdan biz bu araştırmamızda öncelikle kafir ve müşrik ne demektir, bunu aydınlatmaya çalışacağız. Bu husus iyice anlaşıldığında sözkonusu kaideyi zikreden alimlerin neyi kasdettiği de daha net idrak edilecektir inşallah.

Kafir kelimesinin anlamı:

Kurtubi, Bakara: 6. Ayetin tefsirinde küfrü,"imanın zıddı" olarak tanımlamaktadır.

Bu hususta Lisan'ul Arab'ta şöyle denmektedir:

"Küfür; imanın zıddıdır.

Yani "Allah'a iman ettik, tağutu inkar ettik" denir."

Şu halde kafir, iman etmeyen inkar eden demektir. Tekfir kelimesi de aynı kökten alınmış olup bir kişiyi küfre nisbet etmek demektir." (Geniş bilgi için bkz. İbn Manzur, Lisan'ul Arab, 5/144 vd, Dar'u Sadır, Beyrut, 1414/m.1994)

Öyleyse şeriat nezdinde makbul bir imana sahip olmayan herkes kafirdir. Küfür, imanın zıddı olduğuna göre iman kavramı üzerinde de durmak gerekir.

Yine İbn Manzur'un aynı eserinde naklettiğine göre lugat alimlerinden Zeccac imanı şöyle tarif etmiştir:

"İman, Şeriatı ve Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem)'in getirdiği diğer hususlara boyun eğip bunları kabullenmek, kalben tasdik edip bunlara inanmaktır" (Bkz. Lisan'ul Arab, 13/23)

Küfür de imanın zıttı olduğuna göre bu tarife nazaran şeriata tabi olmamak ve şeriatın hükümlerinden herhangi birisini inkar etmek de küfürdür.

Zerkeşi, küfrü şöyle tarif etmektedir:

"Muhammed (sallallahu aleyhi ve sellem)'in dininden olduğu zorunlu olarak olarak bilinen herhangi bir şeyi inkar etmektir. Yaratıcının varlığını, Muhammed (sallallahu aleyhi ve sellem)'in peygamberliğini ve zinanın haramlığını inkar etmek gibi" (Zerkeşi, el-Mensur fi'l Kavaid, 3/84)

Bu konuda kişinin küfrü bizzat kasdetmesi şart olmadığı gibi, yaptığı amelin küfür olduğunu bilmemesinin de keza bir etkisi yoktur.

Şeyhulislam İbn Teymiyye (rh.a) bu hususta şöyle demektedir:

"Kim küfür olan bir söz söyler veya bir fiil işlerse , kâfir olmayı kastetmese bile bununla kâfir olur. Zira Allah'ın dilediği dışında kimse küfrü kast etmez."(es-Sârimu'l-Meslûl: s: 177-178.)

İbn Kayyım ise şöyle demektedir:

"İslam:Allah'ı birlemek,sadece O'na ibadet etmek,O'na hiçbir şeyi ortak koşmamak,Allah 'a ve Rasulü'ne iman etmek,Rasulun getirdiklerinde ona tabi olmaktır.

Kul bunu yapmadığı sürece Müslüman olamaz. Eğer inatçı ve zorba kafir değilse de, en azından cahil kafirdir."(Tarikul hicreteyn(iki hicret yolu)17. Tabaka. sf 411 vd)

İbn Kayyım'ın sözü kafirin sadece şeriatı inkar edenlerle sınırlı olmadığını, Allaha ortak koşan herkesin de velev ki bunu cehaletten de yapsa kafir olacağını göstermektedir. Şu halde şirk koşan herkes kafirdir. Zira şirk başlıbaşına imana zıt, bir müminde asla olmayacak bir durumdur.

Çoğu kimse bu hakikati anlayamadığı için örneğin Muhammed(sallallahu aleyhi ve sellem)'in peygamberliği inkar edenleri çok rahat tekfir ederken, Allahtan başkasına dua, sığınma ,itaat gibi konularda şirk koşan birisini cahil olduğu gerekçesiyle müslüman saymaya devam edebilmektedir.

Müşrik kelimesinin anlamı:

Müşrik, malum olduğu üzere "şirk koşan" demektir. Mu'cem'ul Furuk'il Lugaviyye adlı eserde de belirtildiği gibi iki veya daha fazla ilahın olduğunu söyleyen kişi müşrik ismini alır. (Ebu Hilal el-Askeri, Mu'cem'ul Furuk'il Lugaviyye, no: 1775)

Kurtubi bu hususta şöyle diyor: "Haram kılınmış olan şirkin aslı, Allahu teala' nın ilahlık (ibadet edilme) hususunda ortağı olduğuna itikad etmektir. İşte en büyük şirk budur. Bu, cahiliye döneminin şirkidir. Mertebe bakımından bunu , Allahu teala'nın fiilleri hususunda ortağı olduğuna itikad etmek takib eder. Bu, –velev ki bu varlığın ilah olduğuna itikad etmese bile-Allahu teala'nın dışındaki herhangi bir varlığın Ondan bağımsız olarak bir fiili ihdas ve icad etme kudretine sahip olduğunu söyleyenlerin sözüdür." Kurtubi'nin bu husustaki sözleri bunlardır. Bunu, Şeyh Süleyman bin Abdillah (rh.a) "Teysir' ul Aziz'il Hamid" adlı eserinde nakletmiştir. (Teysir'ul Aziz'il Hamid, sf 27)

İbn Receb (rha) diyor ki: "İlah" kendisine itaat edilen ve isyan edilmeyendir. Heybet ve celal sahibidir. Sevgi, korku ve ümit onadır. İstekler ona arzedilir ve dua ona yapılır.

İşte bütün bunlar ancak Allah (celle celaluhu) için geçerlidir. Allah'tan (celle celaluhu) başkasının bu konularda hiçbir hak ve yetkisi yoktur.

Kim, ilahlığın özelliği olan bu konularda bir yaratığı Aziz ve Celil olan Allah' a (celle celaluhu) şirk koşar, ilahlığa gölge düşürürse, işte bu kimse Allah'tan (celle celaluhu) başka bir varlığa bağlanmış ve ona kulluk etmiş olur.

Bu durumda olan bir kimse “La ilahe illallah” kelimesindeki ihlasını zedelemiştir "(Bu nakil Feth'ul Mecid, sf 37 ve devamından alınmıştır.)

Şeyh Ebu Batin (rh.a) ibadet, ilah gibi kavramları aynı bu şekilde izah ettikten sonra şöyle demektedir:

"Bir insan ilah kelimesinin manasını tahkik edip, bunun ibadet edilen mabud anlamına geldiğini öğrenir ve de ibadetin hakikatine vakıf olursa, ibadet çeşitlerinden herhangi birisini Allah'tan başkasına yönelten bir kimsenin o varlığa ibadet etmiş ve de onu ilah edinmiş olduğunu açıkça görür. Bu kişi isterse ibadet ettiği bu varlığa ilah ve mabud ismini vermekten kaçınsın ve de yaptığı işin adını şefaatçi edinme, tevessül, iltica veya başka bir şey koymuş olsa da (durum böyledir)

Müşrik (bu ismi almayı) istese de istemese de müşriktir. Nasıl ki faizci istese de istemese de faizci ismini alıyorsa veya içkici içtiği şeye başka isim verse de içkici ismini alıyorsa bu da böyledir. Allah Rasulu (sallallahu aleyhi ve sellem)'den gelen hadiste şöyle buyrulmuştur: "Ümmetimden bir topluluk içki içecekler ve ona içkiden başka isimler vereceklerdir" (Ebu Davud 3688 ve diğerleri) İsmin değişmesi, müsemmanın hakikatini değiştirmeyeceği gibi hükmünü de ortadan kaldırmaz. Nasıl ki bedevilerin batıl yolla yaptıkları (soygun tarzındaki) alışverişleri hak olarak isimlendirmeleri veya zalimlerin insanlardan haksız yolla aldıkları şeylere başka isimler vermeleri işin hakikatini değiştirmiyorsa bu da böyledir." (Ebu Batin, el-İntisar li Hizbillah'il Muvahhidin, sf 33)

Nahiv, tefsir, fıkıh gibi bütün sahalardaki ulemadan yapılan bu nakiller gösteriyor ki her kim kalbini Allah'tan başkasına kulluk derecesinde bağlamışsa, ona yöneliyor, ona sığınıyor, ona dua ediyor, ona hüküm yetkisini verip kayıtsız şartsız itaat ediyorsa ve de onun önünde zilletle alçalıyorsa o kimse Allahtan başkasına ibadet eden bir müşriktir. Bu alimlerden hiç birisi Allahın dışında ikinci bir ilah edinen bu kimsenin aslen İslama müntesip olduğunda durumunun farklı olacağını iddia etmemiştir. Bu kimsenin Allahtan başkasına yöneltliği fiil ibadet seviyesine çıktıktan sonra bu kimsenin küfründe duraksayanın hakkında da herhangi bir ayrıma gidilmemiştir.

Bu ayrımın dayandığı hiçbir delil yoktur. Nitekim Şeyh Muhammed bin Abdulvehhab "Nevakiz'ul İslam" adlı risalesinde İslamdan çıkartan birinci ve ikinci madde olarak Allahtan başkasına kurban kesmek, dua etmek gibi İslama bağlılık iddia edenler arasında yaygın olan birtakım fiilleri zikrettikten sonra üçüncü maddede müşrikleri tekfir etmeyenlerin icma ile kafir olduğunu söylemiştir. Yani sanki ilk iki maddede zikredilen fiiller gibi şirk fiilleri işleyenleri tekfir etmeyenler de onlar gibi kafirdir demek istemiştir. Şu halde yahudi ve hristiyanları tekfir etmeyenlerin küfründe nasıl icma varsa İslama intisap ettiği halde Allahtan başkasına ibadet edenleri tekfir etmeyenlerin küfründe de icma vardır, bu mesele asla -bazılarının zannettiği gibi-ihtilaflı bir mesele değildir. İster bu ümmetten olsun isterse de yahudi, hristiyan; Allaha şirk koşanların küfründe şüphe eden kişi de tevhidin cahilidir o da müslüman değildir. Bazı kimselerinbu kaideyi Yahudi ve Hristiyan gibi asli kafirleri tekfir etmeyenler kafirdir şeklinde sınırlamalarının bir değeri yoktur.

Bütün bunlardan anlaşılmaktadır ki ister Yahudi, Hristiyan vb İslam'a hiç bağlanmayan kimselerden olsun, isterse de İslam'a bağlılık iddia eden kimselerden olsun her kim Allah'a rububiyetinde, uluhiyetinde, isim ve sıfatlarında ortak koşarsa o kimse müşriktir; keza Allah'ı, Rasulunu ve İslam'dan zaruri olarak herhangi bir hükmü inkar eden kişi de kafirdir. Kendisinde bu küfür ve şirk sıfatı herhangi bir farklı ihtimal ve kapalılık sözkonusu olmaksızın-sabit olan herhangi bir kişi ve topluluğu tekfir etmeyen yani onlara kafir hükmünü vermeyen kişide tıpkı onlar gibi kafir ve müşriktir.

Kısacası küfür olduğu kati nass ve icma ile sabit olan kimseleri tekfir etmeyenler bu kati nass ve icmaya karşı geldikleri için kafir olurlar. Allahın izniyle "kafirleri/müşrikleri tekfir etmeyen kafirdir" kaidesinin manası budur. Bu kaidenin uygulanacağı saha da budur.Yani imanın ve tevhidin aslını bozan fiillerle gelen bir kimse kafir olduğu gibi, bu kimsenin bu fiilleri işlediğini bildiği halde onu tekfir etmeyen ve böylece küfre iman, şirke de tevhid ismini veren kimse de aynı şekilde kafirdir. Bunu bu şekilde tesbit ettikten sonra bu kaideyi alimlerin, ne şekilde zikrettiklerini ve hangi delil ve illetlere dayandırdıklarını ortaya koyacağız biiznillah.

“KAFİRİ TEKFİR ETMEYEN KAFİRDİR” KAİDESİNİ ZİKREDEN ALİMLER VE BU KAİDEYİ DAYANDIRDIKLARI İLLETLER

Yukarda giriş kısmında kafiri tekfir etmeyenin kafir olduğu ile alakalı Ebu Hanife, Ebu'l Huseyn el-Malati ve de Muhammed bin Abdilvehhab'ın sözlerini nakletmiştik. Bu alimler herhangi bir tafsilata girişmeksizin her kim kafirleri veya müşrikleri tekfir etmezse kafir olacağını beyan etmektedir. Şimdi inşallah bu alimlerin sözlerinin tafsilatına gireceğiz ve bu kaideyi hangi illetlere ve delillere dayandırdıklarını ortaya koyacağız inşallah.

Kafire kafir demeyen kafirdir kaidesinin dayandığı birinci illet: Nassı Yalanlamak

Bu hususta İlk nakil yapacağımız alim, Ebu Hanife'dir. Onun, Fıkh'ul Ebsat adlı kendisine nisbet edilen eserde şöyle dediği naklolunmaktadır: -(Ravi Ebu Muti' diyor ki) Bir kimse kâfiri kâfir olarak bilmem, derse? diye sordum. -(Ebu Hanife) O da onun gibidir, dedi. -Eğer kâfirin son gideceği yer neresi olduğunu bilmem derse? diye sordum. -O, Allah'ın kitabını inkâr etmiş ve kâfir olmuş olur, dedi.

Ebû Hanife (Allah rahmet etsin) şöyle dedi: “İman edilecek hususların hepsine inanan, fakat İsa ve Musa peygamber midir ? değil midir? diyen kimse kâfir olur. Keza kâfir cennete mi, yoksa cehenneme mi gider, bilmem, diyen kimse de : "Kâfirler için cehennem ateşi vardır, onlar öldürülmezler ki ölsünler..."(Fatır, 36), "Onlar için yakılma azabı vardır."(el- Buruc,11), "Onlar için şiddetli azap vardır."(Al'i-İmran,5) âyetlerinden dolayı kâfir olur.

Ebû Hanife (Allah rahmet etsin) şöyle dedi: -Said b. el-Müseyyeb'den bana ulaştığına göre, kâfirleri ateşte bulundukları mevkie indirmeyen onlar gibidir.” (Bkz. İmamı Azamın Beş Eseri, sf 40 ve devamı Marmara İlahiyat yay.)

Ebu Hanife'nin bu sözlerinden açık olarak anlaşılmaktadır ki kafire kafir demekten çekinen bir kimse Allah'ın kitabını yalanlamıştır. Zira Allah'ın haber verdiği herhangi bir hususu

mesela İsa (as)'ın peygamber olduğunu-yalanlayan hatta sadece şüphe eden birisi bile Allahın ayetini inkar ettiği için kafir oluyorsa, Allah kafirlerin vasıflarını ve onlara yapacağı azabı beyan ettikten sonra Allah ve Rasulu'nun kafir olarak vasfettiği bir kimsenin küfründe şüphe eden kimsenin kafir olması tabiidir.

Kadı İyaz el-Maliki ise "eş-Şifa" adlı eserinde bu hususta şöyle demektedir: Cahız ve Sümame, Halkın pek çoğundan, kadınlardan, aklı kısa olanlardan hristiyanlar ve yahudileri taklit edenler hakkında, Allah'ın onların üzerinde bir hücceti olmadığını söylemişlerdir. Zira onların istidlal edecek derecede tabiatları müsait değildir. Gazali de etTefrika adlı kitabında bu görüşe yakın bir tarafa meyletmiştir.

Bunları söyleyenlerin hepsi icma ile kâfirdirler. Zira hristiyan ve yahudilerden herhangi birisini ve de müslümanların dininden sözle veyahut fiil ile irtidad ederek ayrılan birini tekfir etmeyen, yahut onları tekfir etmede tereddüt edip kararsız kalan veya şüphe eden herkes icma ve ittifakla kâfirdir. Kadı Ebu Bekr der ki; Bu meseledeki hüküm ve bu konudaki icma, onların küfrünü ortaya koymaktadır. Her kim ki bu hususta tereddüt ederse, kitabı ve sünneti yalanlamış veya onlar hakkında şüphe etmiş olur ki, yalanlama ve şüphe de ancak kafir işidir." (Bkz: Şifâ-ı Şerîf, Tercüme ve Şerhi Kâdı Iyaz, Rehber Yayınları: 591-597. Benzer kaviller için bkz. İbnu Kudame, Ravdat'un Nazır ve Cennet'ul Menazir, 2/351- 352; Gazali, El-Mustasfa , II, 359 vd.)

Şifa'yı neşredenler bu ibareye koydukları dipnotta İbn Hacer'den bu görüşün Gazali'ye ait olmadığını naklediyorlar. Doğrusunu Allah bilir. Alimlerden buna benzer kaviller çoktur. Zaten Allah ve Rasulu'nun tekfir ettiği kesin olan bir kişi veya zümreyi tekfir etmeyenin kafir olduğu hususu çok açıktır. Zira bu kimse Allahın kafirlere kafir hükmünü verdiği ayetleri yalanlamaktadır.

Allahu Teala şöyle buyurmaktadır: "Bizim ayetlerimizi kafirlerden başkası inkar etmez" (Ankebut: 47)

İkinci illet: Müşrikleri tekfir etmeyen kişi onlarla velayet (dostluk) bağını kesmemiştir

Kafiri tekfir etmeyenin kafir oluşunun tek illeti nassı yalanlaması değildir. Yani bu mesele namazın, orucun farziyeti gibi sadece nasslar vasıtasıyla anlaşılabilen bir mesele olmayıp, bilakis imanın aslını ilgilendiren bir konudur . Şimdi bununla alakalı tafsilatı ele alacağız inşallah. Müşrikleri tekfirden kaçınan bir kimse müşriklerle dostluk bağlarını kesmemiş, bilakis onu dinde kardeş olarak gördüğünü ilan etmiş olmaktadır. Kafirleri bu şekilde veli edinen kimse ise İslamla bağını koparmıştır.

Şeyh Muhammed bin Abdilvehhab "İslam dininin aslı" adlı risalesinde şöyle demektedir:

İslam dininin aslı ve kaidesi iki önemli hususu ihtiva etmektedir.

Birincisi:Tek olan, ortağı olmayan Allah'a (celle celaluhu) ibadet edip insanları buna davet etmek,dostluğu velayeti bunun üzerine bina etmek, bunu terk edenleri de tekfir etmektir.

İkincisi: Allah'a ibadet hususunda şirkten sakındırmak ve bu hususta sert davranmak; düşmanlığı bundan dolayı yapıp, onu (yani şirki) işleyenleri tekfir etmektir.

Bu sayılan esaslara muhalefet edenler çok çeşitlidir:
1 – Bunların muhalefet bakımından en şiddetli olanları, bu hususların hepsine birden muhalefet edenlerdir.
2 – Onlardan bazıları ise sadece Allah (celle celaluhu)'a ibadet eder, fakat şirki reddetmez ve de şirk işleyenlere düşmanlık göstermez.
3 – Onlardan bazıları ise şirk işleyenlere düşmanlık gösterir, fakat onları tekfir etmez.
4 – Onlardan bir kısmı tevhidi sevmez, fakat ona buğz da etmez.
5- Onlardan bir kısmı tevhid ehlini tekfir etti ve bu yaptıklarını salih kimselere sövme olarak isimlendirdi.

6 – Onlardan bir kısmı hem şirke buğzetmez hem de onu sevmez.
7– Onlardan bir kısmı şirki bilmez, dolayısıyla inkar da etmez.
8-Onlardan bir kısmı da tevhidi bilmez ve de inkar da etmez.
9 – Bu kimselerin en tehlikeli olanları ise; tevhid'le amel eden, fakat onun kıymetini ve değerini bilmeyen ve de tevhidi terk edenlere buğzetmeyen ve onları tekfir etmeyenlerdir.
10 -Onlardan bazıları; şirki terk eder, onu çirkin görür ve inkar eder, fakat şirkin kötülüğünü bilmez ve de şirk ehline düşman olmaz, onları tekfir etmez.

Bu sayılan kimselerin hepsi Allah (celle celaluhu)'ın nebilerine gönderdiği tevhid dinine muhalefet eden kimselerdir." (Durer'us Seniyye, 2/22)

Açıkça görüldüğü gibi Şeyh (rh.a) müşrikleri tekfir etmeyi terkedenlerin dinin aslını nakzettiğini hatta bütün rasullerin ortak davetine yani bizzat tevhide muhalefet ettiğini ortaya koymuş oldu.

Zaten konunun akışından da belli olacağı üzere onun nezdinde tekfir meselesi şeriatın fer'i hükümlerinden birisi değil, bizzat tevhidin içinde yer alan bir meseledir. Hak olan da budur.

Torunu Şeyh Abdurrahman bin Hasen (rh.a) ise ceddinin bu sözlerini izah sadedinde bir çok deliller getirmiştir ki onlardan birisi de şu ayeti kerimedir: " İbrahim ve onunla beraber olanlarda, sizin için güzel bir örnek vardır. Onlar kavimlerine demişlerdi ki: "Biz sizden ve sizin Allah'tan başka taptıklarınızdan uzağız. Sizi inkar ettik. Sadece Allah'a iman etmenize kadar, sizinle bizim aramızda sürekli bir düşmanlık ve öfke belirmiştir... Ancak İbrahim'in, babasına: "And olsun ki, senin için mağfiret dileyeceğim, fakat sana Allah'tan gelecek herhangi bir şeyi savmaya gücüm yetmez" sözü bu örneğin dışındadır" Rabbimiz! Sana güvendik, Sana yöneldik; dönüş Sanadır." (Mümtahine: 60/4)

Şeyh, bu ayetin açıklamasında şu izahları yapmaktadır: "Ayette yer alan "ve onunla beraber olanlarda" sözünden maksat, İbni Cerir Taberi'nin de belirttiği gibi; rasullerdir. İşte bu ayet, şeyhimiz Muhammed b. Abdu'l Vehhab'ın anlattıklarına delil oluşturmaktadır.

Ayet; tevhide daveti, şirkten uzaklaşmayı, şirki reddetmeyi, tevhid ehline dostça davranmayı, onlara destek olmayı içermekte, aynı zamanda tevhide zıt olan şirk amelleri işleyerek tevhidden ayrılanları da tekfir etmeyi gerektirmektedir.

Şöyle ki; bir kimse şirk koşuyorsa, o kişi tevhidi terketmiş demektir. Çünkü şirk ile tevhid birbirine zıttırlar, ikisinin birarada bulunması mümkün değildir. Nerede şirk varsa, orada tevhid yoktur. Allah (celle celaluhu) şirk koşanlar hakkında şöyle buyurmuştur:

Allah 'ın yolundan saptırmak için O'na eşler koşarlar .Ey Muhammed De ki: Küfrünle biraz eğlen;çünkü sen muhakkak Cehennem ehlindensin. Zümer 8

Yüce Allah, bu ayette de olduğu gibi, ibadette kendisine şirk koşanların kafir olduklarını bildirmektedir. Kur'an-ı Kerim'de bu manadaki ayetler çoktur. Bir kimsenin muvahhid olabilmesi için kesinlikle şirki terkedip ondan uzak durması ve şirk koşanları da tekfir etmesi gerekir."

Şeyh'in tekfir meselesine İbrahim as'ın kavminden beraetini delil getirmesi tekfirin rasullerin ortak daveti olan tevhidin içersinde yer aldığını kabul ettiğini göstermektedir. Doğru olan da budur. Bu, aynı zamanda müşrikleri tekfir etmenin, red rüknünün en önemli unsuru olan "bera"nın yani müşriklerden uzaklaşmanın içersinde yer aldığını da gösterir ki bu, tekfirin neden dinin aslından olduğunu izah eder. Müşrikleri tekfir etmeyen yani onlara müslüman demeye devam eden kişi onlarla dostluğunu kesmemiştir. Zira ne kadar hatalı olursa olsun bir müslüman, tekfir edilmediği müddetçe diğer müslümanların velisidir.

"Mümin erkekler ve mümin kadınlar birbirinin velisidirler" (Tevbe: 71)

Zıddı da böyledir:

"Kafirler birbirlerinin velisidir" (Enfal: 73)

Bunun bir öncesinde ise şöyle buyurmaktadır:

"Muhakkak ki îmân edip hicret eden , mallarıyla ve canlarıyla Allah yolunda cihâd edenler ; barındırıp yardım edenler , işte onlar ; birbirinin dostudurlar . îmân edip de hicret etmeyenlere gelince ; hicret edene kadar sizin onlarla bir dostluğunuz yoktur . Şayet onlar da din hususunda sizden yardım isterlerse ; sizinle aralarında anlaşma bulunan bir kavim aleyhinde olmamak şartıyla , onlara yardım etmek boynunuza borçtur . Allah yaptıklarınızı görendir ." (Enfal: 72)

Şirk koşanların yanlış yolda olduğunu söyleyip de onları tekfir etmeye yanaşmayan , onların bidat ehli ve hatalı yolda dahi olsalar yine de müslüman olduğunu söylemekte ısrar eden kişi onlarla din kardeşi olduğunu ikrar etmiş olur.

Çünkü Enfal: 72. Ayetten de anlaşılacağı üzere bidatçi ve fasık dahi olsa bütün müslümanlar arasında asgari bir din velayeti vardır.
Müşrikleri tekfir etmeyen kimsenin onların velayetinden çıktığı iddiası boş bir
iddiadır . Şeyh Muhammed 'in "Onlardan bazıları Allah (celle celaluhu)'a ibadet eder, şirki reddeder, şirk işleyenlere düşmanlık gösterir, fakat onları tekfir etmez" dediği kimseler işte bunlardır.

Tekfirin dinin aslından olması , kafirlere düşmanlığın dinin aslından olmasından kaynaklanmaktadır . Bu hususta Şeyh Hamd bin Atik en-Necdi şöyle demektedir:

"Bütün rasullerin dininin aslı ; "tevhidi yerine getirmek , onu ve ona bağlı olanları sevmek , onlara dost olmak , şirki reddetmek , şirk ehlini tekfir etmek , onlara buğzetmek ve onlara düşmanlık göstermektir ." Allah -u Teâlâ 'nın şu kavlinde olduğu gibi : "İbrahim ve beraberinde olanlarda sizler için güzel bir örnek vardır. Onlar kavimlerine şöyle demişlerdi : Biz , sizden ve sizin Allah 'tan başka taptıklarınızdan uzağız. Sizi reddettik . Bizimle sizin aranızda , bir olan Allah 'a iman edinceye kadar ebedi bir düşmanlık ve kin başlamıştır ."
(Mumtahine: 4) (Durer'us Seniyye, 8/418) (Cihad babı)

Allahu Teala şöyle buyurmaktadır:

"Ey iman edenler! Yahudileri ve hıristiyanları dost edinmeyin. Zira onlar birbirlerinin dostudurlar. İçinizden onları dost tutanlar, onlardandır. Şüphesiz Allah, zalimler topluluğuna yol göstermez." (Maide, 5/51)

İbn Cerîr (rh.a) bu âyetin tefsîrinde şunları söylemektedir:

"Onları veli edinen ve müminlere karşı onlara yardımcı olan bir kimse onların dininden ve milletinden sayılır. Çünkü bir kimseyi veli edinen ancak onun dininden ve üzerinde bulunduğu yoldan razı olarak bunu yapar. Kişi bir kimseden ve onun dininden razı olduğu zaman ona muhalif olanlara düşman olur ve onlardan hoşnut olmaz. Böylece onun hükmü de veli edindiği kişinin hükmü gibi olur"

İbn Teymiyye (rh.a) da diyor ki:
Allah (celle celaluhu) şöyle buyurmaktadır: "Eğer onlar Allah'a, Peygamber'e ve ona indirilene iman etmiş olsalardı onları dost edinmezlerdi." (Maide, 5/81)

Bu da gösteriyor ki, mezkur iman hadisesi, onları dost edinmemeyi gerektirmektedir, bu hal iman ile çelişmektedir. İman ile, onları dost edinme olayı ikisi birlikte bir kalpte toplanamazlar." (Fetava, 7/17)

İbn Hazm (rh.a) ise kafirleri veli (dost) edinmenin küfür oluşu hakkında icma nakletmektedir.

Şöyle diyor: "Sizden kim onları dost edinirse, şüphesiz o da onlardandır" (Maide: 51) ayetinin manası zahire göredir. Yani kim kafirleri dost edinirse onlar gibi kafir olur. Bu mana hak olan bir manadır. İki müslüman bu konuda ihtilaf etmez." (El-Muhalla c: 12 s: 33)

İşte bu saydığımız hususlar, müşrikleri tekfir etmeyenlerin tekfirindeki icmanın dayanaklarıdır. Zira şirk ehlini, gerekçesi ne olursa olsun, tekfir etmeyenler, onlara müslüman ismini verenler hem bu husustaki açık nassları

yalanlamışlar, hem de bizzat dinin aslı olan tevhidi ve de tevhidin en temel rüknü olan müşriklerden beraeti yerine getirmemişlerdir. Kafirleri dost edinmenin en büyük şekli ise onları din kardeşi edinmek değil midir? Kısacası , müşrikleri tekfir etmek dinin aslındandır ve yukarda görüşlerini nakletmiş olduğumuz Necd alimlerinin tekfiri dinin aslına dahil etmekle şazz bir görüş ihdas ettikleri iddiası doğru değildir.

Zira Necd ulemasının söylediği şey daha önceki alimlerin kafirleri veli edinenlerin, tekfir etmeyenlerin kafir olduğu şeklindeki kavilleriyle aynı manaya gelmektedir.

Onlar, muhtemelen kendi dönemlerinde tekfir konusundaki şüphelerin artmasından ötürü bu meseleyi daha çok vurgulamışlardır. Zaten alimlerin kafiri tekfir etmeyenin kafir olacağı hususunda icma etmeleri, kafirleri tekfir etmenin dinin aslını bozacağından başka bir anlama gelir mi? Kafire kafir demeyenin kafir olduğu kaidesini kabul edip de bunun dinin aslına dahil olduğunda şüphe edenler çelişkili ve batıl bir söz konuşmaktadırlar. Hiç şüphe yok ki tağutu reddettiğini iddia ettiği halde tağuta ibadet eden müşrikleri tekfir etmeyenlerin tağutu reddetme iddiası boştur.

Kafire kafir demeyen kafirdir kaidesinin dayandığı üçüncü illet: Böyle bir kimsenin İmanla Küfrün Farkını Bilmemiş Olması

Müşrikleri tekfir etmeyen, onları müslüman ve dinde kardeş olarak gören birisi –gerekçesi ne olursa olsun-imanla küfrü eşit kılmış ve bu surette imanla küfrün arasını ayırd edemediğini ortaya koymuştur. Bu hususta Ebu'l Huseyn el-Malati el-Askalani (rh.a) (v. 377) "et-Tenbih ve'r Redd" adlı eserinde şöyle demiştir:

"Bağdat mutezilesinin Basra mutezilesini tekfir ettiği konulardan birisi de şüphe eden ve de şüphecinin durumunda şüphe eden hakkındadır. Bunun manası ise şudur: Kafir(in küfrü) hakkında şüphe edenin kafir olacağı hakkında Bağdat ve Basra Mutezilesi ve de diğer bütün kıble ehli arasında bir ihtilaf yoktur. Çünkü küfür hakkında şüphe eden kişinin imanı yoktur, zira

bu kimse imanı küfürden ayırd edemiyor, imanla küfrün farkını bilmiyor demektir . İşte bundan dolayı Mutezile olsun diğerleri olsun ümmet arasında kafir hakkında şüphe edenin kafir olacağı hususunda bir ihtilaf yoktur. " Görüldüğü gibi bir kimse, imanla küfrün arasını ayırd edemez ve küfre iman ismini verirse, kafire mümin ismini verirse kafirdir.

Malati devamla şöyle diyor :

"Sonradan Bağdad Mutezilesi Basra Mutezilesine karşı şunu üretti: Şüphe eden hakkında şüphe eden, onun şüphesi hakkında şüphe eden ve bu ebediyyen böyle gider, hepsinin kafir olduğunu hükmettiler. Çünkü onların yolu ilk (kişi) hakkındaki şüphe edenin yoludur.

Basra Mutezilesi ise şöyle diyor: İlk Şüphe eden Kafirdir, cünkü o Küfr hakkında şüphe etmistir. İkinci Şüphe ise, ki o Şüphe hakkında Şüphe ediyor , Kafir değildir, doğrusu o Fasıkdır. Çünkü o Küfr hakkında şüphe etmiyordur, ancak o Şüphe hakkında şüphe ediyor ki, (şöyle düşünüyor) " O Bu Şüphe ile küfre girdi mi yoksa girmedi mi?" Bunun yüzünden onun Yolu, ilk küfr hakkında şüphe yolu değildir.

Ve bundan dolayı onlara göre Şüphe edenin şüphesi ve bunun hakkında şüphe edenin şüphesi ve bunun sonu yoktur hepsi fasıkdır, sadece birinci şüphe edenin dışında, cünkü o Kafirdir diyorlar (çünkü küfr hakkinda şüphe etmiştir).

Musannif diyor ki (Kitabut-Tenbih): Onlarin Kavli Ehl-i Bagdadin Kavlinden ahsandir (iyidir)."(Malati, Et-Tenbih, sf 40-41)

Kısacası Ebu'l Huseyn el-Malati'nin açıkça ifade ettiği gibi müşrikleri tekfir etmeyen kişi bu surette tevhidle şirkin arasını ayırd edemediğini ortaya koymuştur. Dolayısıyla kafirleri tekfir etmeyen kişi bu yönden de dinin aslını ihlal etmiş olur ve bu husustaki delillerden cahil olduğunu bile iddia etse bu onun için mazeret teşkil etmez, zira bir kimsenin kafirlere müslüman hükmü vermesi imanla küfrün farkını bilmediği

anlamına gelir ki böyle bir kimsede ise imanın aslı mevcut değildir ve dolayısıyla bu kimse kafirdir.

Kafiri tekfir etmeyen kafirdir kaidesi üçüncü kişiden sonra işletilmez iddiası ve Malati'nin sözünün değerlendirmesi:

Yeri gelmişken belirtelim ki günümüzde bazı kimseler her nedense Malati'nin zikretmiş olduğumuz sözlerinin baş tarafını görmezden gelip kavlin son kısmına sarılmaktadırlar. Buradan da kafiri tekfir etmeyenin kafir olduğu ve burada durulması gerektiği, 3.kişinin yani şüpheciyi tekfir etmeyenin durumu hakkında konuşmanın bidat olduğu gibi garip bir neticeyi çıkartmışlardır. Halbuki Malati'nin sözü bir illetle kayıtlıdır. O da şudur; her kimin kafir hakkındaki şüphesi küfrün mahiyeti hakkında şüphe duymayı gerektiriyorsa bu kimse icma ile kafirdir. Ancak kişinin şüphesi küfrün kendisi hakkında değil de başka şeyler hakkında mesela muayyen şahsın sözkonusu küfür fiilini işleyip işlemediği hakkında ise bu kimse küfürde şüphe etmekle itham edilemez. Sözün ikinci kısmı bu manada olabileceği gibi bidat ehlinin – günümüzde de misalleri görüldüğü gibi-kendilerince bir usul -u din anlayışı ihdas edip bu anlayışa riayet etmeyenleri tekfirin şartlarına engellerine bakmaksızın silsile yoluyla tekfir etmeleri de söz konusu edilmiş olabilir. Alimin burada ne kasdettiğini anlamak için bu fırkaların tam olarak hangi meseleyi tartıştıklarına vakıf olmak gerekir. Alimin sözünün tam olarak hangi meseleyle alakalı olduğunu tesbit etmeden onun sözüne dayanarak akidevi meseleler hakkında birtakım görüşler ihdas etmek hem ilme yapılan bir ihanettir, hem de zanna dayanarak alime söz isnat etmektir ki bu da iftiradır.

Zahircilik yaparak, daha alimin hakkında söz ettiği fırkalar hakkında bile bilgi sahibi olmadan avami tabirle "silsilenin ikinci kişisinden öteye geçilmez, üçüncü kişi ve sonrası tekfir edilmez" gibi hiçbir mantıklı açıklaması olmayan , şeriatte hiçbir asla dayanmayan bir usul ihdas etmek nasıl bir ilim anlayışından doğmaktadır? Bilakis Yahudiler, Hristiyanlar,hükmünde Allaha ortak koşanlar, Allahtan başkasına dua edip sığınanlar gibi küfrü kati nassla sabit olan kimseleri tekfir etmeyenler

Allahın kafir dediğine müslüman dedikleri için kafirdirler. Peki küfrün imanın ne olduğundan habersiz bu şüpheci kafirlerin küfrü hakkında duraksayanlar nasıl müslüman kalacaklardır? Asıl kelamcılık ve dinde derine dalmak küfrü açık olan bu zümreler hakkında üçüncü kişinin, dördüncü kişinin durumu farklıdır diye teoriler ortaya atmaktır.

Bilakis Malati'nin de işaret ettiği gibi, kişi küfre iman ismini verdiği, Allahın tekfir ettiğini müslüman görmeye devam ettiği müddetçe ister üçüncü, ister onuncu kişi olsun kafir hükmü almaya devam eder. Bundan gerisi safsatadan ve mugalatadan öteye geçmez. Bunlar bizim şahsi yorumlarımız değildir, usul dairesindeki sözlerdir.

Bunların şahsi yorum olduğunu iddia edenler Malati' nin sözlerinin bütününden üçüncü, dördüncü, beşinci kişi tekfir edilmez hükmünün nasıl çıktığını izah etmek zorundadırlar. Tabi ki, sadece bir alimin sözünün zahirini alarak, hiçbir şer'i delile dayanmadan iman küfür hükümleriyle alakalı nasıl yeni bir usul ihdas ettiklerini de izah etmeliler. Çünkü iman ve küfür hükümleri şahsi içtihadlarla ve alimlerin görüşleriyle değil, Kitap ve Sünnetle belirlenir. Kitap, sünnet ve icma ise –yukarda Kadi İyaz'ın da belirttiği gibi kafirleri tekfir etmeyenlerin küfrüne delalet etmektedir . Böyle açık bir kaide sırf bir alimin kavline yapılan keyfi açıklamalarla nasıl tahsis edilip sınırlandırılabilir?

Alimlerin kitap, sünnet ve icmadan delillere dayalı olarak yaptıkları açıklamalardan anlaşıldığı üzere "kafiri tekfir etmeyen kafirdir" kaidesinin dayandığı üç temel illet sözkonusudur:

1-Nassı yalanlamak: Kitap ve Sünnette kafirlerin ve müşriklerin kim olduğu açıkça tayin edilmiştir. Şu halde her kim bu vasıfları taşıyan birisine kafir hükmü vermezse bu kimse Allah ve Rasulunu yalanlamıştır ve dolayısıyla o da aynı şekilde kafirdir.

2-Kafirleri veli edinmek: Kafirleri tekfir etmeyen, onları müslüman gören bir kimse onlarla din kardeşi olduğunu itiraf etmiş ve de onlarla dostluk bağını kesmemiştir.

Müşrikleri bu şekilde dost ve kardeş edinmeye devam eden bir kimse "la ilahe illallah" kelime-i tevhidinin bilhassa redd kısmını yerine getirmemiştir.

3-İmanla küfrün arasını ayırd etmemek, imanla küfrü eşit tutmak: Kafirleri ve müşrikleri müslüman saymaya devam eden birisi bu şekilde imanla küfrün, tevhidle şirkin farkını bilmediğini ortaya koymuştur. Bu kimse imanı ve tevhidi bilmediği için Müslümanlar sınıfında yer alamaz yani tıpkı tekfir etmediği

Bilhassa son iki maddenin dayandığı deliller gösteriyor ki kafirleri tekfir etmek dinin aslına dahil olan bir meseledir ve asla risalet hüccetine bağlı değildir, dolayısıyla bu husustaki nasslara ve hüccetlere vakıf olmayan kişinin cehaletle mazur olacağı iddiası doğru değildir. Zira kafirleri tekfir etmeyen bir kimse imanın aslını yerine getirmemiştir. Allaha iman etmeyen bir kimse ise risaletten önce de sonra da kafirdir. Silsilenin üçüncü, beşinci kişisi denilen kişilerin durumu da böyledir.

Her kimde bu üç illetten birisi veya hepsi varsa bu kimse kafirdir. Bu şekilde küfre iman ismini veren bir kimse ister birinci kişi olsun ister bininci kişi olsun fark etmez, kafirdir. Çünkü küfür illeti devam etmektedir. Küfür illeti devam ettiği halde sırf kişinin üçüncü sırada olduğundan dolayı tekfir edilmeyeceğini iddia edenler gerek şeriat, gerekse akıl nezdinde tamamen boş ve saçma bir söz söylemektedirler. Ayrıca kendileriyle de çelişmektedirler. Zira bunlar, mesela Allahtan başkasına dua edenin kafir olduğunu dolayısıyla buna kafir demeyenin de kafir olacağını kabul ederler. Fakat ölülere dua eden müşriğin küfründe şüphe eden birisini tekfir etmeyen üçüncü kişinin kafir olacağından bahsetmenin bidat olduğunu iddia ederler. Biz buna cevaben deriz ki ölülere dua etmek nasıl mücerred bir küfür ameli ise müşrikleri tekfir etmemek de mücerred bir küfür amelidir. Çünkü bu iki amelin de küfür olduğu kati nass ve icma ile sabittir. Bundan dolayı mesela Şeyh Muhammed bin Abdulvehhab Nevakiz'ul İslam risalesinde İslamdan çıkaran ikinci madde olarak ölülere dua etmeyi zikretmiş, hemen ardından dinden çıkaran üçüncü mesele olarak müşrikleri tekfir etmemeyi sözkonusu etmiştir. Şu halde ölülere dua edenin küfründe şüphe eden nasıl kafir oluyorsa, kafirleri

tekfir etmeyenin küfründe şüphe eden de aynı şekilde kafirdir. Bu ise sizin silsilenin üçüncü kişisi dediğiniz şeyin ta kendisidir. Dördüncüyü, beşinciyi de düşünürseniz hepsinin aynı kapıya çıktığını görürsünüz.

Şeyh Muhammed bin Abdilvehhab (rh.a)'ın oğlu Abdullah müşrikleri tekfir etmeyenlerle alakalı şöyle demektedir: "Her kim "Şehadet kelimesini telaffuz ettikten sonra artık hiçbir şey zarar vermez" derse veyahut da "şehadet getirip namaz kılan oruç tutan bir kimsenin, Allah'tan başkasına ibadet etse bile tekfir edilmesi caiz değildir " derse bu kimse kafirdir. Böyle birisinin küfründe şüphe eden dahi kafirdir.

Çünkü –daha önce de belirttiğimiz gibi -bu kimse bu sözüyle Allahı , Rasulunu ve Müslümanların icmasını yalanlamış olur." (Durer'us Seniyye , Mürted babı, 10/250)

Görüldüğü gibi Şeyh Abdullah bin Muhammed günümüzde birilerinin silsilenin üçüncü kişisi ismini verdiği kimselerden bahsetmekte ve onların kafir olduğunu beyan etmektedir. Zira fetvada bahsedilen kişiler şehadet getirdiği bahanesiyle Allaha ortak koşanları tekfir etmeyenler ve de bunların küfründe şüphe eden üçüncü kişilerdir. Şeyhin bu fetvasını hiçbir alim de yalanlamamıştır. Esasında bu mesele, alimlerden nakil yapmaya ihtiyaç bırakmayacak kadar açık bir konudur. Fakat öyle zannediyorum ki bazı kimseler başka birtakım küfürleri kamufle etmek için bu konularda böyle safsatalara başvurmayı tercih etmektedir.

Kısacası kafirleri tekfir etmeyenlerin küfründe şüphe eden üçüncü, beşinci kişileri tekfir etmek bidat değildir, bilakis kafiri tekfir etmeyen kafirdir kaidesiyle yetinmeyip üçüncü, dördüncü kişilerin hükmü nedir şeklinde bir şüphe ortaya atıp bu kaideyi bulanık hale getirmeye çalışmak bidattir, hem de küfür olan bir bidattir. Selefin üçüncü kişiden bahsetmemesi bunun bidat olduğunu göstermez. Zira selef nezdinde kafire kafir demeyenin kafir olacağı hususu açıktı ve üçüncü, beşinci kişi zaten bu kaidenin kapsamında olduğundan dolayı bundan ayrıca bahsetmek ahmaklıktır ve safsatadır. Bunlar günümüzde şek ve şüphe içersindeki insanların ortaya atmış olduğu hezeyanlardır.

Bizler kafiri tekfir etmeyenin küfrü açık olduğu için teker teker üçüncü, dördüncü ilh kimselerin hükmünü sormaya ihtiyaç duymayı.Ancak ne zaman ki günümüzde olduğu gibi bazı dalalet ehli üçüncü kişi tekfir edilmez gibi bir sapıklık ihdas eder, işte o zaman ihtiyaç nisbetinde bu meseleyi konuşuruz. Meseleyi tahkik ettiğimizde de açıkça görürüz ki Allahın küfür hükmü verdiği vasıfları üzerinde taşıyan bir kimsenin durumu hakkında şüphe eden birisi ister birinci kişi olsun, ister bu birinciyi tekfir etmeyen başka birisi olsun nassı tekzib eden bir kafirdir ve bunun aksini isbat edecek hiçbir şer'i delil yoktur.

Vallahu a'lem. Velhamdulillahi rabbil alemin.